Lieta Nr.120037116
Lietas arhīva Nr. 102AA-0077-17/14
ECLI:LV:KUAT:2017:0929.120037116.1.S

SPRIEDUMS

Liepājā 2017.gada 29.septmbrī

Kurzemes apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents K.Līcis
tiesneses I.Rozīte un S.Mertena

rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 149.[10] panta piektās daļas 11.punkta pamatojoties uz Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieka /pers. E/ apelācijas sūdzību par Liepājas tiesas 2017.gada 7.jūlija spriedumu.

Kurzemes apgabaltiesa, pārbaudot lietas materiālus,

k o n s t a t ē j a

2016.gada 3.augustā Kuldīgas novada pašvaldības policijas (turpmāk – Iestāde) inspektors Vilnis Strods sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu-lēmumu Nr.620055833 (turpmāk – Protokols-lēmums) par to, ka 2016.gada 3.augustā plkst. 09.54 transportlīdzeklis /TL marka/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, bija novietots stāvēšanai Kuldīgā, Baznīcas ielā pretim namam Nr.6, 326.ceļa zīmes darbības zonā, neievērojot "Ceļu satiksmes noteikumu" 121.11 punktā noteiktās prasības. Atbildība par šo pārkāpumu paredzēta Latvijas APK 149.[10] panta piektās daļas 11.punktā. Transportlīdzekļa īpašniekam uzlikts naudas sods 40 *euro* apmērā (Iestādes lietas materiālu 1.lapa).

Par Protokolu-lēmumu SIA /Nosaukums A/ iesniedza sūdzību un ar Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieka 2016.gada 16.septembra lēmumu Nr.11.1/593 (turpmāk – Lēmums) atstāts negrozīts Protokols-lēmums, bet SIA /Nosaukums A/ sūdzība noraidīta.

2016.gada 24.oktobrī Liepājas tiesā saņemta SIA /Nosaukums A/ sūdzība par Iestādes Lēmumu, jo uzskata to par prettiesisku un atceļamu.

Sūdzībā norādīts, ka sodot par apstāšanās un stāvēšanas noteikumu pārkāpumu bez autovadītāja klātbūtnes, Protokols-lēmums tiek nosūtīts automašīnas īpašniekam. Tā īpašniekam norādot personu, kas vadījusi transportlīdzekli pārkāpuma brīdī, lietvedība pret īpašnieku tiek izbeigta, tā vietā lietvedību sākot pret vainīgo. Tāpat sūdzībā norādīts, ka SIA /Nosaukums A/ Iestādei norādīja vainīgo - /pers. H/, kurš arī apstiprināja pārkāpuma izdarīšanu. Līdz ar to nevarēja būt šaubas par to, ka administratīvās lietvedības subjekts ir /pers. H/. Procesuāli Iestāde viņu par Lēmumu nav informējusi, ziņu par lietvedības izbeigšanu pret SIA /Nosaukums A/ nav. Vienlaicīgi Iestāde Lēmumā atsaucas uz /pers. H/ iepriekšējo administratīvo sodāmību, kas neizslēdz iespēju, ka pārkāpējs Iestādes skatījumā tomēr ir /pers. H/, kurš neatļauti novietoja automašīnu.

Ar Liepājas tiesas 2017.gada 7.jūlija spriedumu (turpmāk – Spriedums) Iestādes Lēmums un Protokols-lēmums atcelts un administratīvā lietvedība izbeigta.

Tiesa, vērtējot lietā esošos pierādījumus, secināja, ka lietā nepastāv strīds, ka 2016. gada 3.augustā plkst.09.54 transportlīdzeklis /TL marka/, valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, bija novietots stāvēšanai Kuldīgā, Baznīcas ielā, pretī namam Nr.6. Tāpat tiesa secināja, ka pamatots ir gan inspektora, gan Iestādes izdarītais secinājums, ka šajā laikā minētais transportlīdzeklis bijis novietots 326.ceļa zīmes darbības zonā. Ceļu satiksmes noteikumu 121.11.punkts aizliedz transportlīdzekļiem apstāties un stāvēt šīs zīmes darbības zonā. Iestāde, izskatot SIA /Nosaukums A/ sūdzību ir atsaukusies uz Ceļu satiksmes likumu.

Tiesa atzina, ka Iestādes Lēmumā ir konstatējamas vairākas būtiskas pretrunas. Iestāde norādot, ka inspektors pamatoti sastādījis Protokolu-lēmumu, saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 43.[2]panta prasībām, atsaukusies arī uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 248.[1] panta normām, uzskatot, ka pastāvējuši objektīvi apstākļi, kādēļ inspektors šo Protokolu-lēmumu nav varējis sastādīt uz vietas. Vienlaicīgi Iestāde Lēmumā ir norādījusi, ka inspektors šo protokolu iesācis pildīt uz vietas un ierodoties notikuma vietā, kur konstatējot iespējamā pārkāpēja transportlīdzekļa neesamību, Protokola-lēmuma kopiju ir izlēmis nosūtīt tam pa pastu, izmantojot videokameras ierakstā redzamā transportlīdzekļa reģistrācijas numura zīmi, tā identificēšanai. Šāda kārtība ir noteikta Latvijas APK deviņpadsmitajā nodaļā ''Protokols par administratīvo pārkāpumu'' un likumdevējs tajā ir paredzējis šādu protokolu sastādīšanu citu administratīvo pārkāpumu konstatēšanas gadījumos.

Tiesa, atsaucoties uz Latvijas APK 237.pantā noteikto, norādīja, ka Kuldīgas novada pašvaldības policijas inspektors Vilnis Strods, sastādot administratīvā pārkāpuma Protokolu – lēmumu Nr.620055833, kā arī Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks /pers. E/ 16.09.2016. pieņemot lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.11.1/593, ar kuru tika noraidīta SIA /Nosaukums A/ sūdzība par iepriekšminēto lēmumu, nav ievērojuši speciālā normā – Ceļu satiksmes likuma 43.[2] pantā noteikto kārtību, kā arī nepareizi interpretējuši tehnisko līdzekļu (konkrētajā gadījumā - videonovērošanas kameru) izmantošanu pierādījumu nostiprināšanā administratīvo pārkāpumu lietās par apstāšanos un stāvēšanas noteikumu pārkāpumu gadījumos, kad tie tiek konstatēti bez transportlīdzekļa vadītāja klātienes. Šie tehniskie līdzekļi šāda satura lietās var kalpot kā tehniskie palīglīdzekļi šādu pārkāpuma izdarīšanas apstākļu fiksēšanai, bet amatpersonai neievērojot Ceļu satiksmes likuma 43.[2] pantā noteikto kārtību, to iegūtie fotoattēli nav atzīstami par pietiekamiem pierādījumiem administratīvā pārkāpuma lietā.

Tiesa atzina, ka lietā iegūtie fotoattēli un videoieraksts, kā pierādījumi, nav uzskatāmi par pietiekamiem pierādījumiem, un sastādītais administratīvā pārkāpuma Protokols-lēmums par pieļaujamu pierādījumu administratīvā pārkāpuma lietā, kas kvalificēta pēc Latvijas APK 149.[10] panta piektās daļas 11.punkta.

Tiesa secināja, ka nav pierādīts administratīvā pārkāpuma sastāvs, paredzēts Latvijas APK 149.[10] panta piektās daļas 11.punktā.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi Kuldīgas novada pašvaldības policija, lūdzot atcelt Liepājas tiesas 2017.gada 7.jūlija spriedumu.

Sūdzībā norādīts, ka iebilst par tiesas secinājumiem par pārkāpuma fiksēšanu, Protokola – lēmuma sastādīšanas pieļaujamību un video sistēmas materiālu pieļaujamību, attiecināmību un pietiekamību pierādīšanas pienākuma izpildei pie lietā konstatētiem apstākļiem.

Par pārkāpuma fiksēšanu Iestāde, atsaucoties uz Ceļu satiksmes 43.pantu, norāda, ka primārais uzdevums noteikumu pārkāpšanā ir personas saukšana pie administratīvās atbildības, kas izdarāma ievērojot speciālās tiesību normās, tas ir Latvijas APK noteikto kārtību. Savukārt Ceļu satiksmes likuma 43.^{2} un 43.^{6} pantā noteiktas īpatnības, kas papildina Latvijas APK tiesību normās ietvertos pamatregulējumus.

Iestāde, atsaucoties uz Latvijas APK 243.panta pirmo daļu un 243.panta trešās daļas 6.punktu, norāda, ka izskatāmās administratīvās lietvedības ietvaros policijas inspektors, atbilstoši savai kompetencei tika konstatējis administratīvo pārkāpumu, izmantojot Kuldīgas pilsētas videonovērošanas sistēmu, ko arī fiksējis likumā noteiktā kārtībā un veidā.

Tāpat Iestāde norāda, ka policijas inspektora konstatētais administratīvais pārkāpums fiksēts Protokolā – lēmumā saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 43.^{2}pantu. Konkrēto pārkāpumu nedrīkst fiksēt un pierādīt ne ar kādiem citiem pierādīšanas līdzekļiem, kā vien ar protokolu – lēmumu. Policijas inspektora fiksētais pārkāpums protokolā-lēmumā uzskatāms par pierādījumu, jo lietā nav pierādīts pretējais.

Turklāt, ja policijas inspektors protokola sastādīšanu par pārkāpumu turpinātu veikt notikuma vietā vadītāja klātbūtnē, tad saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 43.^{2}panta piekto daļu soda uzlikšanas kārtība nemainās.

Konkrētajā gadījumā izņēmums ir transportlīdzekļa notikuma vietas pamešana. Sūdzības iesniedzēja ieskatā šādos gadījumos piemērojama vispārējā kārtība, kas noteikta Latvijas APK 248.^{1}pantā paredzētajā kārtībā, jo īpatnības Ceļu satiksmes likumā šādus gadījumus nereglamentē. Ne lietā, ne sūdzībā nav ietverti kādi jauni pierādījumi vai apstākļi, kas iespējamu procesuālu pārkāpumu gadījumā būtu vai ir ietekmējuši pārkāpuma faktu vai lēmuma rezultātu.

Turpmāk Iestāde norāda, ka tiesas secinājums par to, ka transportlīdzekļa vadītāja pārkāpumu, kad tie tiek fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem, likumdevējs noteicis tikai vienā gadījumā – transportlīdzekļa atļautā braukšanas ātruma pārsniegšana, kad tiek fiksēti ar kameras-fotoradara palīdzību ir kļūdains.

Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 43.^{6}pantam un Ministru kabineta noteikumu Nr.200 "Tehnisko līdzekļu (fotoiekārtu vai videoiekārtu) izmantošanas kārtība", tehnisko līdzekļu izmantošana paredzēta, lai fiksētu pārkāpumu ceļu satiksmē, neapturot transportlīdzekli, tas ir jebkuru pārkāpumu ceļu satiksmē, kuru fiksēšanai nav nepieciešams apturēt transportlīdzekli.

Ievērojot konkrētās lietas apstākļus, kad policijas inspektora fiksētais pārkāpums ir pārtraukts, pārkāpējam aizbraucot no notikumu vietas, policijas inspektors, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību un protokolā fiksētās ziņas par faktiem, papildus ir izmantojis videokameras ierakstu un foto fiksāžas. Turklāt minētajām ziņām par faktiem (foto un video materiāliem) ir nozīme lietas pareizā izlemšanā, jo papildus protokolā fiksētajam pierāda transportlīdzekļa apstāšanās- stāvēšanas faktu Ceļu satiksmes noteikumu 326.ceļa zīmes darbības zonā.

Ņemot vērā to, ka videosistēmas uzstādīšanu un ierakstu attiecināmību pārkāpumu kontrolei un novēršanai ir atzinusi un atļāvusi speciāla institūcija (Datu valsts inspekcija), sūdzības iesniedzējs secina, ka šāda sistēma ir atzīta izpētes metode, kas vispārpieņemta visā Eiropā un tāpēc nav pamata tās apšaubīšanai konkrētās lietas ietvaros.

Iestāde norāda, ka lietā visi piekrīt, ka pārkāpums ir noticis, tas ir fiksēts, fiksācijas materiālos (video un foto) redzamais ir attiecināms, pieļaujams, apstiprināts un pušu akceptēts un pieņemts, tomēr kļūdainu tiesību normu interpretācijas rezultātā, administratīvā lietvedība tiek izbeigta bez tiesiska pamata. Spriedumā izdarīties secinājumi ir nepareizi un tiesību sistēmai neatbilstoši, nav sniegts tiesisks situācijas noregulējums.

Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā sprieduma pamatojumu, apgabaltiesa atzīst, ka Liepājas tiesas 2017.gada 7.jūlija spriedums ir atstājams negrozīts, bet Kuldīgas novada pašvaldības policijas apelācijas sūdzība noraidāma.

Latvijas APK 7.panta pirmā daļa nosaka, ka nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktā kārtībā. Atbilstoši minētā panta otrajai daļai lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību.

Latvijas APK 243.pants nosaka, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas APK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā. Kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem, iegūtie fakti vai ziņas jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Kurzemes apgabaltiesa secina, ka viens no būtiskiem nosacījumiem, kas nodrošina likumības ievērošanu, ir pietiekamu un likumā atļautu pierādījumu iegūšana. Tikai uz likumā noteiktajā kārtībā iegūtiem pierādījumiem ir pamats izdarīt secinājumu par prettiesiskas un administratīvi sodāmas rīcības esamību tās personas darbībās, par kuras saukšanu pie administratīvās atbildības tiek lemts.

Latvijas APK 149.^{10} panta piektās daļas 11.punktā paredzēta administratīvā atbildība par stāvēšanu 326.ceļa zīmes darbības zonā.

Apgabaltiesa, pārbaudījusi pirmās instances tiesas sprieduma motivāciju, atzīst, ka tā ir pareiza un pilnībā pietiekama. Pirmās instances tiesa, izvērtējot konkrētās lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, pamatoti atzinusi, ka Protokols-lēmums un Iestādes Lēmums ir atceļami un administratīvā lietvedība izbeidzama. Apgabaltiesa, saskaņā ar Latvijas APK 289.^{22}panta pirmo daļu un 289.^{13}panta trešo daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un to neatkārto.

Izvērtējot lietas materiālus, apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi ir interpretējusi Ceļu satiksmes likuma 43.^{2}pantā "Īpatnības administratīvo pārkāpu lietās sakarā ar apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu" norādīto un pamatoti secinājusi, ka Ceļu satiksmes likuma 43.^{2}pants neparedz iespējamību sastādīt administratīvā pārkāpuma protokolu – lēmumu par apstāšanos vai stāvēšanas noteikumu pārkāpumu bez transportlīdzekļa klātienes.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 43.^{2}panta ceturto un piekto daļu protokolu – lēmumu var sastādīt gadījumā, kad klāt nav transportlīdzekļa vadītāja vai ja protokola-lēmuma sastādīšanas laikā ierodas transportlīdzekļa vadītājs, soda uzlikšanas kārtība nemainās un tiek sastādīts protokols-lēmums.

Atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 43.^{2}panta sestajai daļai, protokolu-lēmumu sastāda trijos eksemplāros. Vienu protokola-lēmuma eksemplāru piestiprina pie transportlīdzekļa priekšējā vējstikla vadītāja pusē (..). No minētās normas izriet, ka amatpersonai pārkāpums jākonstatē, atrodoties notikuma vietā, nevis kā šajā lietā konstatētajā gadījumā, kad amatpersona, iespējams, atrodas pie tehniskajiem līdzekļiem- konkrēti, izmantojot videonovērošanas sistēmu.

Sūdzībā norādīto, ka atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 43.^{6}pantam un Ministru kabineta noteikumu Nr.200 "Tehnisko līdzekļu (fotoiekārtu vai videoiekārtu) izmantošanas kārtība", tehnisko līdzekļu izmantošana paredzēta, lai fiksētu pārkāpumu ceļu satiksmē, neapturot transportlīdzekli, tas ir

jebkuru pārkāpumu ceļu satiksmē, kuru fiksēšanai nav nepieciešams apturēt transportlīdzekli, konkrētajā gadījumā tiesa neatzīst par pamatotu. Pirmās instances tiesa spriedumā pamatoti norādījusi uz to, ka lietās sakarā ar apstāšanās un stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu, ir jāievēro speciālajā normā, tas ir- Ceļu satiksmes likuma 43.^{2}pantā noteiktais. No minētās normas nepārprotami izriet, ka amatpersonai pārkāpums ir jākonstatē notikumā vietā (uz vietas atrodoties pārkāpēja transportlīdzeklim), kas savukārt izslēdz šāda pārkāpuma konstatēšanu vien ar tehnisko līdzekļu palīdzību.

Ievērojot minēto, atzīstams, ka Kuldīgas novada pašvaldības policija uz videonovērošanas sistēmas ierakstu pamata sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu-lēmumu, ir būtiski pārkāpusi Ceļu satiksmes likuma 43.^{2}pantā noteikto kārtību.

Latvijas APK 243.panta divpadsmitā daļa nosaka, ka par nepieļaujamām un pierādīšanā neizmantojamām atzīstamas tādas ziņas par faktiem, kuras iegūtas:

1) izmantojot vardarbību, draudus, šantāžu, viltu vai spaidus;

2) procesuālajā darbībā, ko veikusi persona, kurai saskaņā ar šo kodeksu vai citu likumu nebija tiesību to veikt.

Savukārt Latvijas APK 243.panta trīspadsmitā daļa nosaka, ka ziņas par faktiem, kuras iegūtas, pieļaujot citus procesuālos pārkāpumus, uzskatāmas par ierobežoti pieļaujamām un var tikt izmantotas pierādīšanā tikai tādā gadījumā, ja pieļautie procesuālie pārkāpumi ir nebūtiski vai var tikt novērsti, tie nevarēja ietekmēt iegūto ziņu patiesumu vai ja to ticamību apstiprina pārējās administratīvā pārkāpuma lietvedībā iegūtās ziņas.

Tā kā apelācijas instances tiesa atzinusi, ka administratīvā pārkāpuma konstatēšanā nav ievērota Ceļu satiksmes likuma 43.^{2}pantā noteiktā kārtība, administratīvā pārkāpuma protokolā- lēmumā norādītās ziņas par faktiem atzīstamas par ierobežoti pieļaujamām, kā arī ievērojot to, ka minētajā normā noteiktās kārtības neievērošanu tiesa atzinusi par būtisku pārkāpumu, administratīvā pārkāpuma protokolā- lēmumā norādītās ziņas nevar tikt izmantotas pierādīšanā. Savukārt atzīstot, ka administratīvā pārkāpuma protokolā- lēmumā norādītās ziņas nevar tikt izmantotas pierādīšanā, arī atzīstams, ka administratīvā pārkāpuma lietā nav sniegts izdarītā administratīvā pārkāpuma apraksts.

Šādos apstākļos nav konstatējama SIA /Nosaukums A/ vaina Latvijas APK 149.^{10}panta piektās daļas 11.punktā paredzētā pārkāpuma izdarīšanā, līdz ar ko pirmās instances tiesa pamatoti nonākusi pie viedokļa, ka atbilstoši Latvijas APK 239.panta 1.punktam, lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama.

Vadoties pēc Latvijas APK 289.^{12} panta otrās daļas 1.punkta un 289.^{22}panta, Kurzemes apgabaltiesa

n o s p r i e d a

atstāt negrozītu Liepājas tiesas 2017.gada 7.jūlija spriedumu, bet Kuldīgas novada pašvaldības policijas apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Motivēts nolēmums sastādīts un pieejams no 2017.gada 29.septembra.

Tiesnesis referents	K.Līcis
Tiesnese	I.Rozīte
Tiesnese	S.Mertena